

Staza suza: uzroci, tijek i posljedice

Vizek, Jan

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Croatian Studies / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet hrvatskih studija**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:111:315396>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University of Zagreb, Centre for Croatian Studies](#)

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu

Odsjek za povijest

STAZA SUZA: UZROCI, TIJEK I POSLJEDICE

Završni rad

Kandidat: Jan Vizek

Mentor: izv. prof. dr. sc. Mladen Tomorad

Zagreb, 2024.

Sadržaj

1. Uvod	2
2. Politički događaji koji su prethodili <i>Stazi suza</i>	2
2.1. Politički stavovi unutar SAD-a na temu preseljenja	3
3. Pravni zapisi i tijela koja su utjecala na <i>Stazu suza</i>	5
3.1. Pravni odnosi između indijanskih starosjedilaca i doseljenika do potvrde doktrine otkrića.....	5
3.2. Važni dokumenti plemena Cherokee	6
3.3. Pravni preduvjeti za <i>Stazu suza</i>	8
4. Događaji na samoj <i>Stazi suza</i>	9
4.1. <i>Staza suza</i> Choctaw Indijanaca.....	10
4.2. <i>Staza suza</i> Chickasaw Indijanaca	11
4.3. <i>Staza suza</i> Creek Indijanaca	12
4.4. <i>Staza suza</i> Seminole Indijanaca	12
4.5. <i>Staza suza</i> Cherokee Indijanaca	13
4.5.1. Ugovor iz Nove Echote	13
4.5.2. Preseljenje Cherokee Indijanaca	14
5. Koje su posljedice prisilnog preseljavanja?	16
6. Zaključak.....	17
7. Bibliografija	19

1. Uvod

Termin *Staza suza* odnosi se na prisilno i legalno preseljenje američkih domorodačkih plemena sa područja istočno od rijeke Mississippi na novostečeni teritorij SAD-a zapadno od rijeke Mississippi.¹ *Zakon o uklanjanju Indijanaca* iz 1830. godine označava pravni početak *Staze suza* iza kojega su uslijedili prvi dogovori sa plemenima, a potom i preseljenje.² Tijekom dugačkoga puta od stare zemlje do nove zemlje, mnogo američkog domorodačkog stanovništva izgubilo je svoj život, a tragična je činjenica kako dolaskom na novu zemlju patnje američkih domorodaca nisu prestale.³ Ovaj rad pokušat će objasniti kako je došlo do prisilnog preseljavanja odnosno koji su politički i pravni poslovi „opravdali“ preseljenje, zatim će se sagledati podatci o preseljenju i način na koji se dogodilo preseljenje. Također, potrebno je pokazati na koji način je preseljenje utjecalo na domorodačko stanovništvo, ali isto tako kako je preseljenje utjecalo na američke doseljenike odnosno na civilizirano društvo SAD-a. Ovaj rad pokušati će doći do odgovora na prethodno navedena pitanja na temelju opširne literature na temu Indijanskoga stanovništva i događaja u razdoblju prve polovice 19. stoljeća, ali isto tako i analizom zakona Vlade SAD-a, pravnih presuda te ugovora između SAD-a i Indijanskih plemena. *Staza suza*, odnosno događaji prije i poslije, otkrivaju na koji način je američko domorodačko stanovništvo obespravljeno, stoga je cilj ovoga rada pokazati kako je *Staza suza* bila u najmanju ruku neetičan čin tadašnjeg političkog i pravnog vrha SAD-a.

2. Politički događaji koji su prethodili *Stazi suza*

Prvi događaji koji su utjecali na preseljenje domorodaca dogodili su se početkom 19. stoljeća, točnije za vrijeme mandata Thomasa Jeffersona, a najznačajniji događaj bila je kupovina velikog teritorija zapadno od rijeke Mississippi od Francuske za 15 milijuna dolara 1803. godine.⁴ Ovaj je događaj bitan jer do preseljenja preko rijeke Mississippi ne

---

¹ *Encyclopedia Britannica* s.v. „Trail of Tears“.

² *Indian Removal Act*, May 28, 1830. U: *Twenty-First Congress, Sess. I. Ch. 148: 411-412; Encyclopedia Britannica* s.v. „Trail of Tears“.

³ BOWES 2007: 92-93, 95.

⁴ BOWES 2007: 8.

bi došlo da isti teritorij nije bio u vlasništvu SAD-a, iako se može reći kako bi se preseljenje dogodilo svakako, odnosno bez obzira na raspoloživost određenog teritorija. Tome mogu ići u prilog neprijateljski odnosi između domorodaca i doseljenika prije 1803. godine i poslije zakona o kupovini zemlje 1785. godine, kada je SAD dao obećanje kako neće prisilno oduzimati teritorij ni činiti štetu domorodačkim plemenima osim u slučaju opravdanog rata.⁵ Međutim, ubrzo nakon obećanje je prekršeno i došlo je do sukoba između dvije strane. Isto tako, SAD je zakonom iz 1785. godine prodavao zemlju legalno, ali neke prodane zemlje još su uvijek bile naseljene od strane domorodačkoga stanovništva.⁶ Tako je na primjer, pleme Cherokee Indijanaca do 1819. godine zadržalo samo 14 % originalnog teritorija.⁷ Bitno je napomenuti kako već sredinom 1820ih godina određena Indijanska plemena koja su se nalazila na području Ohija, zbog sukoba na svome teritoriju a onda i ugovorima sa SAD-om odlaze sa doline Ohija te se preseljavaju na teritorij zapadno od rijeke Mississippi.⁸ Na temelju prethodno iznesenih činjenica može se reći kako bi do preseljenja Indijanaca moglo doći i bez obzira na kupovinu zemlje 1803. godine, a onda bi (ako bi do toga došlo) domorodačko stanovništvo imalo možda manji put za prijeći kako bi se nastanilo na novu zemlju što je svakako bolje, međutim ovo nije predmet istraživanja s obzirom na to kako se kupovina teritorija od francuske dogodila. Kada poznamo činjenicu kupovine teritorija i odnose između domorodačkoga stanovništva i novonaseljenoga stanovništva, validno je zaključiti kako je preseljenje domorodačkoga stanovništva bio jedini način da se obje strane sačuvaju od sukoba i ostalih nepravdi suživota. Ovakav zaključak jedino je moguće izvesti ako je suživot između domorodačkoga i novonaseljenoga stanovništva bio uistinu nemoguć. Ako idemo korak dalje i ovaj zaključak prihvaćamo kao valjan, onda je preseljenje Indijanaca na novu zemlju trebalo biti odrađeno na najhumaniji mogući način.

2.1. Politički stavovi unutar SAD-a na temu preseljenja

---

⁵ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2000: 7-9.

⁶ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2000: 9-10.

⁷ MARSICO 2010: 22.

⁸ BOWES 2007: 13.

Prije no što se osvrnemo na *Stazu suza*, valjalo bi razmotriti kakav je bio stav određenih političkih skupina i važnih osoba na preseljenje domorodačkog stanovništva i jesu li postojale ideje za suživot stanovništva. Thomas Jefferson zastupao je ideju preseljenja nakon kupovine teritorija od Francuske. Mislio je kako je preseljenje Indijanaca na novi teritorij najbolji način za održavanje dobrih odnosa i zaštitu života Indijanaca i Amerikanaca te kako je za Indijance puno bolje preseliti se, s ciljem izbjegavanja dodatnih sukoba, jer su već dovoljno patili od doseljenih Amerikanaca.⁹ Thomas Jefferson osmislio je ideju, ali nije ju nikada ostvario. Međutim, Andrew Jackson tijekom svoja dva mandata preuzeo je istu ideju s istim zaključkom: bolje je za Indijance da ih se preseli. Iako, važno je naglasiti kako Jackson ima puno oštriju retoriku prema Indijancima nego Jefferson.¹⁰ Bitno je za napomenuti kako je Andrew Jackson za vrijeme mandata u vojsci postao heroj zbog pobjede nad Indijanskim plemenima 1813. godine kod utvrde Mims i 1814. godine kod rijeke Tallapoosa, herojstvo Andrewa Jacksona je podrazumijevalo ubojstva žena i djece indijanskih ratnika u oba sukoba.¹¹ Nakon svoje vojne karijere, Andrew Jackson pokušao je postati predsjednik SAD-a 1824. godine i izgubio, ali već 1828. godine nakon ponovnog kandidiranja postao je predsjednik SAD-a.¹² Prvim obraćanjem kongresu Andrew Jackson je osvrnuo pažnju na pitanje Indijanaca i na plan preseljenja domorodačkog stanovništva na područja današnjih saveznih država Oklahome, Nebraske i Kansasa.¹³ Dvije godine kasnije Andrew Jackson će potpisati *Zakon o preseljenju Indijanaca (Indian Removal Act)* i tako započeti s legalnim istjerivanjem mnogih plemena s njihovog teritorija.¹⁴ Iako je Jackson bio „predsjednik puka“ nisu se svi slagali sa njegovom politikom preseljenja domorodačkog stanovništva. Neki od njih bili su Catherine Beecher i Ralph Waldo Emerson koji su bili njegovi pristaše, no nisu se slagali s politikom preseljenja.¹⁵

---

⁹ BOWES 2007: 8.

¹⁰ STURGIS 2007: 6-9.

¹¹ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001a: 138.

¹² PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001a: 141-142.

¹³ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001a: 143.

¹⁴ *Indian Removal Act*, May 28, 1830. U: *Twenty-First Congress, Sess. I. Ch. 148*: 411-412; PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001a: 143.

¹⁵ STURGIS 2007: 8-9.

3. Pravni zapisi i tijela koja su utjecala na *Stazu suza*

Nisu samo društveni događaji utjecali na preseljenje domorodačkoga stanovništva, štoviše poveći udio u preseljenju imali su pravni akti koji su se donosili prije *Staze suza*. Iako je politička klima tijekom prve polovice 19. stoljeća bila nepogodna za indijansko stanovništvo, ipak nitko nije mogao (osim uporabom sile) premjestiti određenu zajednicu s njihovog teritorija. Prethodne tvrdnje dokazive su kada se navedu svi zakoni i ugovori koji se tiču domorodačkog stanovništva.

3.1. Pravni odnosi između indijanskih starosjedilaca i doseljenika do potvrde doktrine otkrića

Tijekom osamdesetih godina 19. stoljeća, odnosno neposredno nakon Američkog rata za neovisnost, SAD nije posjedovao ustav kakav ima danas. Na snazi je bio manjkaviji ustav, koji je dopuštao savezima više autonomije nego danas. Tako su Georgia i Sjeverna Karolina iskoristile manjkavi ustav u svoju korist te natjerali pleme Cherokee da prepuste dijelove svoje zemlje doseljenicima.¹⁶ Nekoliko godina nakon ratificiranja novoga ustava i sadašnjega ustava, sada sa centraliziranim ustavom, opet imamo primjer naroda Cherokee, koji između 1798. i 1806. godine potpisuje sa vladom SAD-a pet različitih ugovora o predaji dijela svojih teritorija u Tennesseeju, Georgiji, Alabami i Sjevernoj Karolini.¹⁷ Ovdje se već vidi određeni uzorak politike nad domorodačkim stanovništvom, ali je taj uzorak pojedinačan na pleme Cherokee Indijanaca, stoga ćemo uzeti primjer drugog plemena kako bi mogli pričati o nekakvom širem uzorku. Posljednji sukob u građanskom ratu plemena Creek (1812. do 1814. godine), predvodio je tadašnji general Andrew Jackson sa vojnicima doseljenih Amerikanaca i vojnicima plemena Cherokee i Creek, protiv plemena Creek odnosno jednog militantnog dijela plemena Creek nazvanog „Red Ticks“. Taj sukob donio je cijelom plemenu Creek jedan vrlo nepovoljan mirovni ugovor kojim je pleme Creek trebalo prepustiti čak 23 milijuna hektara svoje zemlje, najvećim dijelom Georgije te

---

¹⁶ BOWES 2007: 15-16.

¹⁷ BOWES 2007: 16.

Alabame.¹⁸ Mogući uzrok, ali sigurna posljedica ovoga je puno nove zemlje za uzgajanje pamuka. Samo u Alabami stanovništvo se povećalo sa 9046 stanovnika 1810. godine na 127901 stanovnika 1820. godine, a to povećanje stanovnika vjerojatno je posljedica predaje zemlje od strane Creek Indijanaca.¹⁹

3.2. Važni dokumenti plemena Cherokee

Pleme Cherokee Indijanaca bilo je prvo od pet civiliziranih indijanskih plemena. Osim plemena Cherokee, još četiri civilizirana plemena smatrali su se: Choctaw, Creek, Seminole i Chickasaw. Cherokee su se pokušali integrirati u novopridošlu kulturu, vjerojatno misleći kako će biti sigurniji, ako prate pravila bijelaca. Zbog toga pleme Cherokee Indijanaca prvo je napravilo vlastito pismo za svoj jezik, a tako su napravili i svoje zakone, ali ono najvažnije je kako su napravili vlastiti ustav.²⁰ Za naše istraživanje bitan je ustav plemena Cherokee iz 1827. godine jer je izravan pokazatelj prilagođavanja jednog plemena zapadnoj europskoj kulturi, a time i prilagođavanja SAD-u. Ustav plemena Cherokee jedan je od načina na koji se domorodačko stanovništvo odupiralo prevlasti SAD-a.²¹ Iste godine nakon ratificiranja ustava Cherokee Indijanaca, savezna država Georgija povećava jurisdikciju određenih sudnica u istoj saveznoj državi kako bi SAD polagao veće pravo na Georgiju pa tako možemo vidjeti način na koji su se tijekom SAD-a zakonskim putem borila protiv domorodačkog stanovništva.²² Prije Ustava Cherokee su na drugačiji, ali miran način pokušali zadržati svoje pravo nad svojom zemljom. Tako je u veljači 1824. godine pleme Cherokee na zahtjev SAD-a o prepuštanju zemlje, odgovorilo sa bezrezervnim odbijanjem zahtjeva i tvrdnjom kako nikada neće prepustiti svoju zemlju u zamjenu za novac ili zemlju zapadno od rijeke Mississippi.²³ Nakon ratifikacije Ustava, u prosincu 1829. godine državno zakonodavno tijelo Georgije

---

¹⁸ BOWES 2007: 16.

¹⁹ BOWES 2007: 17.

²⁰ WILKINS 2009: 39.

²¹ BOWES 2007: 20-21, 30.

²² BOWES 2007: 20-21, 33.

²³ ROBERTSON 2005: 119.

donosi akt koji proširuje sve zakone Georgije na teritorij Cherokee Indijanaca, a isto tako zakon je poništio sve zakone i odredbe donesene od strane Cherokee Indijanaca.²⁴

Nakon izglasavanja *Zakona o uklanjanju Indijanaca (Indian Removal Act)* i posljedicama prethodnih događaja, nacija Cherokee Indijanaca odlučila je odvesti svoje probleme sa saveznom državom Georgiom na Vrhovni sud.²⁵ Cherokeeji na čelu sa John Rossom smatrali su kako je nacija Cherokee Indijanaca samostalna nacija te kako se oni ne trebaju pridržavati zakona savezne države Georgije, ali isto tako ne trebaju slijediti *Zakon o uklanjanju Indijanaca*.²⁶ Na parnici je trebalo potvrditi kako je pleme Cherokee Indijanaca uistinu samostalna nacija, a odvjetnik kojega je John Ross zaposlio, William Wirt, mislio je to potvrditi tako što bi istaknuo brojne sporazume između SAD-a i Cherokeeja te njihov vlastiti ustav i zakone.²⁷ Međutim do suđenja nije došlo jer sudac John Marshall nije potvrdio zahtjev za optužbu ili obranu na temelju toga kako pleme Cherokee nije samostalna nacija.²⁸ Iako navedena odluka nije bila pogodna za Cherokeeje, već se par mjeseci nakon pokazala nova prilika kada su uhićena dva protestantska misionara Samuel Austin Worcester i Elihu Butler i osuđena na četiri godine prisilnog fizičkog rada jer su prekršili zakon Georgije koji je nalagao kako svaki bijelac mora imati dozvolu za boravljenje na teritoriju Cherokeeja.²⁹ Worcester, koji je još od 1810ih godina posjećivao Cherokeeje i imao sklonost prema Indijancima, mislio kako će nakon njegovoga uhićenja Vrhovni sud napokon presuditi na stranu Cherokeeja te im potvrditi nacionalno pravo i pravo na zemlju.³⁰ To se na kraju i dogodilo, kada je John Marshall presudio u korist nacije Cherokee, odnosno kako su svi zakoni protiv Cherokeeja protuustavni te da su zakoni Georgije naštetili naciji Cherokeeja.³¹ Nacija Cherokee pobijedila je parnicu, međutim parnica im nije pomogla da ostanu na svojoj zemlji, a za to je zaslužna savezna država Georgia odnosno guverner Lumpkin koji je odbio priznati autoritet Vrhovnoga suda tako što nije pustio zatvorenike, odnosno dva misionara, a predsjednik Andrew Jackson je ignorirao odluku Suda.³² Dakle, možemo zaključiti kako,

---

²⁴ BOWES 2007: 35.

²⁵ BOWES 2007: 42.

²⁶ BOWES 2007: 43.

²⁷ BOWES 2007: 43-44.

²⁸ BOWES 2007: 45-46.

²⁹ BOWES 2007: 47.

³⁰ BOWES 2007: 47.

³¹ BOWES 2007: 48.

³² BOWES 2007: 50-51.

čak ni odobravanje i igranje po pravilima SAD-a nije bilo dovoljno kako bi se domorodačko stanovništvo unutar granica SAD-a sačuvalo od protjerivanja sa vlastite zemlje, ali ono najbitnije: ni presuda Vrhovnog suda SAD-a u korist Cherokeeja nije bila dovoljna kako bi se iste tretiralo u skladu sa ustavom SAD-a.

3.3. Pravni preduvjeti za *Stazu suza*

Godine 1823. glavni sudac Vrhovnoga suda u SAD-u, John Marshall, ponovno je potvrdio doktrinu otkrića u presudi slučaja *Johnson v. McIntosh*.³³ Doktrina otkrića dopuštala je svim europskim kolonijalistima da mogu u ime svoje države zauzeti novo otkrivenu zemlju bez obzira na tamošnje stanovništvo. U kontekstu ponovnog potvrđivanja doktrine otkrića, John Marshall presudom je istaknuo kako Sjedinjene Američke Države, s obzirom na njihovu samostalnost, imaju puno pravo oduzeti Indijancima pravo na njihovu zemlju.³⁴ Nakon ove presude 1824. godine osnovan je *Ured za indijanska pitanja (Bureau of Indian Affairs)*, cilj je bio naravno sačuvati prava indijanskih plemena, ali bez uspjeha jer je Ured napravio vrlo malo za prava indijanskih plemena.³⁵ Prethodnu tvrdnju dokazuju događaji samo par godina nakon osnivanja Ureda. George Troup postao je guverner Georgije, inače zagovaratelj indijanskog premještanja, pozivajući se na presudu slučaja *Johnson v. McIntosh*, Troup 1824. godine u godišnjem obraćanju zakonodavnome tijelu države Georgije tvrdi kako država Georgia ima pravo na protjerivanje plemena Creek te zauzimanje njihovoga teritorija, što se i događa 1825. godine, a kao reakcija na taj događaj dolazi *Washingtonski ugovor* kojim pleme Creek zadržava jedan mali dio svoga teritorija, ali ne zadugo jer već 1827. godine u Fort Mitchellu pleme Creek ustupa svoje pravo na teritorij Georgije te odlaze.³⁶

Zakon koji je najzaslužniji za preseljenje cijelog indijanskog stanovništva istočno od rijeke Mississippi na područje zapadno od rijeke Mississippi, mora biti *Zakon o uklanjanju Indijanaca (Indian Removal Act)* predložen 22. siječnja 1830. godine, a donesen 26. svibnja iste godine, na veliko oduševljenje Andrewa Jackson, Georgea

---

³³ BOWES 2007: 11.

³⁴ BOWES 2007: 11.

³⁵ MARSICO 2010: 23.

³⁶ ROBERTSON 2005: 122.

Troupa i ostala 103 glasa u Senatu, dok je čak 97 bilo protiv, a zakon je potpisao Andrew Jackson dva dana poslije.³⁷ *Zakon o uklanjanju Indijanaca* dao je pravo predsjedniku Sjedinjenih Američkih Država da praktički zamjeni zemlju sa domorodačkim stanovništvom, odnosno bilo je dozvoljeno premjestiti domorodačko stanovništvo koje je živjelo na teritoriju istočno od rijeke Mississippi na teritorij zapadno od iste rijeke.³⁸ *Zakon o uklanjanju Indijanaca* nalaže kako domorodačka plemena imaju pravo na zemlju zapadno od rijeke Mississippi te kako imaju pravo tražiti patent ili garanciju od vlade za isto pravo.³⁹ Nadalje SAD spomenutim zakonom ima pravo na zemlju gdje će biti smješteni Indijanci u slučaju njihovog izumiranja ili odlaska sa područja.⁴⁰ Isto tako, predsjednik SAD-a dužan je pomoći domorodačkom stanovništvu tijekom seljenja, stvoriti uvjete za život na području te pomagati domorodačkom stanovništvu sve do godinu dana nakon preseljenja, ali isto tako i pružati zaštitu od drugih domorodaca i ostalih ljudi na preseljenom području.⁴¹ Potrebno je još reći kako se prethodno spomenutim zakonom ne poništavaju već postojeći ugovori između domorodačkog stanovništva i vlade SAD-a te kako će SAD osigurati \$500.000 za preseljenje Indijanaca.⁴²

4. Događaji na samoj Stazi suza

Nacija Cherokee Indijanaca nazvala je put od svoje stare zemlje u Georgiji do nove zemlje, zapadno od rijeke Mississippi, „staza gdje smo plakali“ odnosno na njihovom jeziku *nunna daul tsuny*, a danas se taj put naziva *Staza suza*.⁴³ Iz toga razloga te zbog vrlo opširne literature i povijesnoga istraživanja, najveći dio ovoga poglavlja biti će posvećen Cherokee Indijancima. Međutim, nisu samo Cherokee Indijanci trebali napustiti svoju zemlju istočno od rijeke Mississippi, već su sva plemena koja su na tome području

---

³⁷ *Indian Removal Act*, May 28, 1830. U: *Twenty-First Congress, Sess. I*. Ch. 148: 411-412; ROBERTSON 2005: 126-129.

³⁸ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001b: 52.

³⁹ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001b: 53-54.

⁴⁰ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001b: 54.

⁴¹ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001b: 54

⁴² PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2001b: 54.

⁴³ THORNTON 1984: 289.

boravila morala napustiti svoje domove i prijeći rijeku Mississippi. Iz toga razloga osim Cherokeeja, bit će spomenuta i ostala plemena koja su *Zakonom o uklanjanju Indijanaca* trebala napustiti svoju zemlju. Isto tako, ovo poglavlje dat će pregled pojedinačnih ugovora između indijanskih plemena i SAD-a, s ciljem donošenja zaključka o poštovanju uvjeta ugovora od strane SAD-a, ali i indijanskih plemena. Od 1831. godine Vlada SAD-a pokušava prisilno premjestiti narode i plemena: Choctaw, Creek, Chickasaw, Seminole, Cherokee te ostala indijanska plemena na prostor zapadno od rijeke Mississippi.⁴⁴ Smatra se kako je tijekom tridesetih godina 19. stoljeća sto tisuća Indijanaca preseljeno zapadno od rijeke Mississippi.⁴⁵

4.1. Staza suza Choctaw Indijanaca

Prvo pleme koje je potpisalo sporazum sa SAD-om bilo je pleme Choctaw Indijanaca.⁴⁶ Već početkom 1830. godine jedan dio naroda Choctaw otišao je, dok dio plemena koji je ostao nije potpisao ugovor do 27. rujna 1830. godine, a isti je ratificiran 24. veljače 1831. godine.⁴⁷ Ugovor *Dancing Rabbit Creek* nalagao je kako isto pleme treba napustiti zemlju do dvije ili dvije i pol godine te kako će SAD platiti troškove preseljenja, no problem u ugovoru bio je u tome što se nije odredilo na koji način će se preseljenje dogoditi i koje povlastice će dobiti pleme Choctaw svojim preseljenjem.⁴⁸ Nakon potpisivanja ugovora neki nisu čekali da isteknu dvije godine, već su odmah krenuli na put, neki malo poslije, ali u suštini većina njih je otišla, no ostao je mali broj pojedinaca koji su imali svoje privatne posjede i nisu živjeli na javnom posjedu te su takvi ostali, ali su se susretali sa rasnom diskriminacijom i neimaštinom.⁴⁹ Isto tako, ni oni koji su se uputili preko rijeke Mississippi nisu prošli bez posljedica jer je mnogo njih tijekom

---

⁴⁴ MARSICO 2010: 40.

⁴⁵ THORNTON 1984: 289.

⁴⁶ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 86.

⁴⁷ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 86.

⁴⁸ DAVIS 2008: 68.

⁴⁹ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 87.

puta umrlo.⁵⁰ Smatra se kako je pleme Choctaw izgubilo oko 15 % svoje ukupne populacije, odnosno 6000 od 40000 ljudi.⁵¹

4.2. *Staza suza Chickasaw Indijanaca*

Sporazum između plemena Chickasaw i vlade SAD-a 1832. godine, pratio je šablonu ugovora između Choctawa i SAD-a, jedino što u ovome ugovoru stoji ono što je najviše nedostajalo ugovoru Choctawa, a to je način preseljenja, odnosno pisalo je kako će se pleme Chickasaw obratiti predsjedniku kada budu spremni za preseljenje te da je on dužan organizirati put i sigurnost tijekom puta i godinu dana nakon preseljenja.⁵² Ono što je također zanimljivo oko ovoga ugovora jest dio ugovora kojim se SAD obvezuje na podmirivanje troškova preseljenja novcem od prodaje zemlje Indijanaca.⁵³ To bi onda značilo da će Chickasaw Indijanci sami podmiriti troškove vlastita preseljenja, iako je *Zakonom o uklanjanju Indijanaca* propisano kako će SAD financirati to preseljenje.⁵⁴ Iz ovoga je vidljivo kako su uvjeti i obećanja tim *Zakonom* određena *de iure*, dok su u stvarnosti bila podložna manipulaciji nauštrb Indijanaca. Isto tako, novi dom za pleme Chickasaw nije bio određen i nije bio pronađen dostojni smještaj sve do 1837. godine kada je pleme Chickasaw moralo od plemena Choctaw kupiti jedan dio zemlje.⁵⁵ Što se tiče samoga preseljenja, neki izvori kažu kako je, s obzirom na ostala preseljenja, pleme Chickasaw imalo miran put do nove zemlje, iako je poznato kako su i oni imali velike gubitke.⁵⁶

---

⁵⁰ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 87.

⁵¹ THORNTON 1984: 293.

⁵² DAVIS 2008: 69-70.

⁵³ DAVIS 2008: 70.

⁵⁴ *Indian Removal Act*, May 28, 1830. U: *Twenty-First Congress, Sess. I*. Ch. 148: 412.

⁵⁵ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 87.

⁵⁶ THORNTON 1984: 293.

4.3. *Staza suza* Creek Indijanaca

Pleme Creek za razliku od plemena Chickasaw u svome ugovoru 1832. godine dobiva potvrdu kako će dobiti novac od zemlje na kojoj su boravili, a SAD je dužan platiti preseljenje u cijelosti.⁵⁷ Međutim, ugovor između Creek Indijanaca i SAD-a je manjkaviji u pojedinosti puta od dva prethodno spomenuta ugovora (ugovori Chickasawa i Choctawa).⁵⁸ Jedini spomen na put, što se direktno odnosi na sigurnost tijekom puta, odnosi se na agente i vojnike koji će dobiti oružje i streljivo na putu te na obitelji Indijanaca koji će dobiti po jednu deku.⁵⁹ Također, SAD je garantirao onim Creek Indijancima koji imaju vlastitu imovinu u Alabami da mogu ostati, međutim nakon ratificiranja ugovora SAD je odbio pomoći domorodcima kojima je zemlja u Alabami nasilno oduzeta od strane bijelaca.⁶⁰ Na kraju umjesto da SAD vrati u posjed Indijancima njihovo privatno vlasništvo, 1837. godine Creek Indijanci koji su ostali u Alabami bivaju prisilno preseljeni iz Alabame.⁶¹ Neki izvori navode kako je pleme Creek Indijanaca izgubilo oko 50 % ukupne populacije i to poglavito nakon samoga puta, od posljedica bolesti.⁶²

4.4. *Staza suza* Seminole Indijanaca

Ugovorom iz 1832. godine Seminole Indijanci dobili su slična prava kao i ostala „civilizirana plemena“.⁶³ U ugovoru je za razliku od ostalih ugovora stajalo kako će delegacija Seminole Indijanaca otići pregledati novi obećani teritorij.⁶⁴ Tako je sedam delegata plemena Seminolea u Fort Gibsonu 1833. godine, s agentima SAD-a potpisala novi ugovor u kojemu prihvaćaju novu zemlju zapadno od rijeke Mississippi, prihvaćaju političko pripajanje s Creek Indijancima i prihvaćaju se odmah preseliti.⁶⁵ Međutim, isti

---

⁵⁷ DAVIS 2008: 70.

⁵⁸ DAVIS 2008: 70-71.

⁵⁹ DAVIS 2008: 71.

⁶⁰ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 87.

⁶¹ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 87.

⁶² THORNTON 1984: 293.

⁶³ DAVIS 2008: 68-72.

⁶⁴ DAVIS 2008: 72.

⁶⁵ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 88.

delegati su nakon povratka na Floridu odbacili oba ugovora koja su potpisala sa SAD-om pod argumentom kako su bili primorani potpisati iste.⁶⁶ Na kraju umjesto do preseljenja došlo je do rata između Seminolea i SAD-a, iako tijekom rata jedan dio Seminolea bio je prisilno preseljen te se smatra kako je u razdoblju između 1835. do 1842. godine pleme Seminole Indijanaca izgubilo 50 % ukupnog stanovništva, najvećim dijelom zbog posljedica Drugog rata protiv Seminola.⁶⁷

4.5. *Staza suza Cherokee Indijanaca*

Istraživanje o *Stazi suza* najčešće se osvrće na put Cherokee Indijanaca, tako postoji i opsežnija literatura o *Stazi suza* na primjeru Cherokeeja. To se može opravdati time što je *Staza suza* Cherokeeja specifična po pravnim i političkim događajima prije preseljenja (kao što je navedeno u poglavlju 3.2.). Isto tako, u ovome potpoglavlju bit će opisan način na koji je ugovor sa Cherokeejima drugačiji od ostalih već navedenih ugovora. Također, valja napomenuti kako zbog literature koja je dostupna o ovoj temi se može bolje i vjerodostojnije prikazati put od Georgije do Oklahome naroda Cherokee.

4.5.1. Ugovor iz Nove Echote

Većina Cherokee plemena je tijekom tridesetih godina 19. stoljeća podržavala Johna Rossa i njegovo zauzimanje za svoj narod u pogledu ostajanja na zemlji savezne države Georgije.⁶⁸ Međutim, Elias Boudinot i njegovih pedeset sljedbenika, smatrali su kako je preseljenje na zemlju istočno od rijeke Mississippi najbolje za narod Cherokeeja, odnosno smatrali su kako je čin preseljenja istinski patriotski čin.⁶⁹ Valja spomenuti kako je Cherokee Indijanaca prije preseljenja bilo 16.542 na području istočno od rijeke Mississippi, tako da je broj od pedeset sljedbenika iznimno malen naspram broja ukupne

---

⁶⁶ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 88.

⁶⁷ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“: 88; THORNTON 1984: 293.

⁶⁸ STURGIS 2007: 47–48.

⁶⁹ STURGIS 2007: 47-48.

populacije.⁷⁰ Bez obzira na ukupnu populaciju i stvarno stanje mišljenja unutar iste, SAD je iskoristio ovu situaciju u svoju korist tako što je Andrew Jackson poslao delegata Schermerhorna da počne pregovore s predstavnicima Cherokeeja o ugovoru o preseljenju.⁷¹ Schermerhorn je pozvao narod Cherokeeja na potpisivanje ugovora u Novoj Echoti 1835. godine.⁷² Na poziv se odazvao Elias Boudinot te je potpisan ugovor o preseljenju i predaje zemlje u Georgiji, iako Boudinot nije bio autorizirano tijelo od strane naroda Cherokee, odnosno on i njegovi suradnici nisu bili vjerodostojno tijelo koje je izabrano za delegate da potpišu tako važan ugovor koji se odnosi na cjelokupan narod Cherokee Indijanaca.⁷³ Boudinot je čak i prekršio zakon propisan od strane Cherokeeja iz 1829. godine.⁷⁴ Ugovor u Novoj Echoti ratificiran je i obvezan na cjelokupan narod Cherokeeja 1836. godine na inicijativu Andrewa Jacksona koji je radio sve kako bi u svojem posljednjem mandatu završio ono što je započeo.⁷⁵ John Ross cijelo je vrijeme bio u Washingtonu i pokušavao poništiti ugovor, a kada je ratificiran pokušao ga je ukinuti jer ugovor iz Nove Echote nije predstavljao stvarne želje naroda Cherokee s obzirom na to da Elias Boudinot nije bio ovlašten za potpisivanje ugovora, no John Ross nije uspio nikome promijeniti mišljenje.⁷⁶ Većina Cherokeeja smatrala je kako je upravo Elias Boudinot kriv za njihovo preseljenje, stoga su trebali, po zakonu Cherokeeja, on i njegovi sljedbenici biti osuđeni na smrt, no Boudinot i njegova dva najbliža sljedbenika 22. srpnja 1839. godine hladnokrvno su ubijeni zbog svojih djela tako da nisu doživjeli nikakav oblik suđenja ni presude.⁷⁷

4.5.2. Preseljenje Cherokee Indijanaca

Prije potpisivanja ugovora u Novoj Echoti, smatra se kako je svoj put preko rijeke Mississippi prešlo pet tisuća Cherokee Indijanaca, dok je ostalih šesnaest tisuća ostalo na

---

⁷⁰ THORNTON 1984: 294.

⁷¹ STURGIS 2007: 47.

⁷² STURGIS 2007: 47.

⁷³ BOWES 2007: 63; STURGIS 2007: 47; DAVIS 2008: 73.

⁷⁴ BOWES 2007: 63; STURGIS 2007: 48.

⁷⁵ BOWES 2007: 64.

⁷⁶ BOWES 2007: 64; STURGIS 2007: 48.

⁷⁷ STURGIS 2007: 50.

teritoriju Georgije, Tennesseeja i Alabame.⁷⁸ Cherokeeji su odlazili iz spomenutih savaznih država još i prije *Zakona o uklanjanju*, tako imamo primjer iz 1817. godine, ali isto tako i popisi stanovništva govore o blagom porastu stanovnika Cherokee Indijanaca zapadno od rijeke Mississippi od 1808. godine do 1835. godine, a onda nakon 1835. godine možemo vidjeti nagli rast broja stanovnika „zapadnih“ Cherokeeja i pad „istočnih“ Cherokeeja.⁷⁹ U siječnju 1837. godine jedna grupa Cherokee Indijanaca uputila se prema Oklahomi prema odredbama *Zakona o uklanjanju*, a u studenom iste godine uputila se još jedna grupa od 400 ljudi skupa sa Boudinotom i njegovim suradnicima te je na tim putevima zabilježeno nekoliko smrtnih slučajeva od posljedica putovanja, ali ne u obujmu koji će biti zabilježen kasnije.⁸⁰ U svibnju 1838. godine na području istočno od rijeke Mississippi ostalo je još oko 14.000 Cherokeeja, tog svibnja je ujedno bio i rok za preseljenje u skladu sa ugovorom iz Nove Echote.⁸¹ Preostali Cherokeeji ostali su na svojoj zemlji u nadi kako će John Ross u Washingtonu poboljšati njihove uvjete i potencijalno spasiti od preseljenja.⁸² Međutim novi predsjednik Martin Van Buren naredio je svojim vojnicima da prisilno uklone preostale Indijance sa teritorija Georgije.⁸³

General George Winfield Scott bio je zadužen za organizacijski dio preseljenja plemena Cherokee, prikupio je 7000 vojnika i volontera te im naredio kako sa Cherokeejima trebaju postupati humano, prethodno je objavio Cherokeejima da se pripreme na preseljenje.⁸⁴ Plan je bio smjestiti preostale Cherokeeje u internacijske logore te ih podijeliti u skupine od oko 1000 ljudi.⁸⁵ Unatoč zapovjedima Georgea Scotta, tijekom prikupljanja Cherokeeja u internacijske logore, vojnici su prema njima postupali nehumano.⁸⁶ Cherokeeji su vrlo brzo bez vremena za prikupljanje vlastite imovine pa čak i odvojeni od vlastite obitelji, bili premješteni u internacijske logore.⁸⁷ Život u logorima nije bio pogodan, a pogotovo u ljetnim mjesecima kada su tamo boravili Indijanci.⁸⁸ Zbog

---

⁷⁸ THORNTON 1984: 295.

⁷⁹ THORNTON 1984: 295; BOWES 2007: 34,

⁸⁰ MARSICO 2010: 40.

⁸¹ MARSICO 2010: 40-41.

⁸² MARSICO 2010: 40.

⁸³ PENDERGAST-PENDERGAST-SLOVEY 2000: 55.

⁸⁴ BOWES 2007: 65.

⁸⁵ BOWES 2007: 65, 71.

⁸⁶ BOWES 2007: 65.

⁸⁷ BOWES 2007: 65.

⁸⁸ BOWES 2007: 70.

loših životnih uvjeta u internacijskim logorima između 2000 do 4000 Cherokee Indijanaca nije niti dočekalo preseljenje na novu zemlju, uzroci smrti najčešće su bili zbog bolesti.⁸⁹ Premještanje je počelo u lipnju 1838. godine, a zadnja skupina krenula je na svoj put u prosincu iste godine, a posljednja skupina Cherokeeja je došla na novu zemlju u ožujku 1839. godine⁹⁰ Prve tri skupine počele su preseljenje u lipnju, a od oko 3000 ljudi preseljenih u lipnju, njih otprilike 500 izgubilo je život tijekom puta.⁹¹ John Ross, shvaćajući kako više nema razloga za borbu, odlučuje pomoći svome narodu, tako što im organizacijski pomaže sa preseljenjem, a to radi tako što se pokušava dogovoriti sa Georgeom Scottom, da on (John Ross) vodi organizaciju preseljenja.⁹² George Scott mu to dopušta uz uvjet da preseljenje počne do prvog rujna, što John Ross i čini.⁹³ Unatoč organizaciji, put od stare zemlje do nove zemlje bio je jednostavno predug i opasan da se sačuvaju mnogobrojni gubitci u to doba, a tu činjenicu potvrđuje znanstveno istraživanje koje smatra kako je čak 10.000 Cherokeeja izgubilo svoj život zbog posljedica prisilnog preseljenja.⁹⁴

5. Koje su posljedice prisilnog preseljavanja?

Nakon preseljenja, Indijanska plemena trebala su se prilagoditi novom okruženju, a za to nisu mogli dobiti pomoć od SAD-a jer su ugovori između indijanskih plemena i SAD-a u pogledu sigurnosti na putu i nakon njega, napisani šturo.⁹⁵ Najveća pažnja koja je posvećena unutar pojedinačnih ugovora o preseljenju bila je posvećena zaradi odnosno novcu, a većina predstavnika indijanskih plemena potpisivali su ugovore jer su bili primorani to napraviti.⁹⁶ Tako su indijanska plemena došla na novu zemlju u neimaštini i ostali u neimaštini, a snalazili bi se tako što su koristili svoje prethodno naučene vještine preživljavanja.⁹⁷ Siromaštvo je bilo i ostalo jedno od najvećih problema na Indijanskom

---

⁸⁹ BOWES 2007: 70.

⁹⁰ BOWES 2007: 69-70.

⁹¹ BOWES 2007: 71.

⁹² BOWES 2007: 70, 73-74.

⁹³ BOWES 2007: 73-74.

⁹⁴ THORNTON 1984: 298.

⁹⁵ DAVIS 2008: 98-99.

⁹⁶ DAVIS 2008: 98-99.

⁹⁷ BOWES 2007: 92-93.

teritoriju, a kasnije u rezervatima.⁹⁸ Osim što je u ovom slučaju siromaštvo djelomično uzrokovano preseljenjem isto tako je ekonomija tradicionalnog indijanskog društva razorena odlaskom u rezervate.⁹⁹ Može se vidjeti kako je od 2002. godine ekonomsko stanje ipak malo bolje, međutim očigledan je utjecaj neprimjerene politike SAD-a prema Indijancima.¹⁰⁰ Kada se govori o neprimjerenosti politici SAD-a prema domorodačkom stanovništvu, potrebno je spomenuti kako su Indijanci dobili državljanstvo, a sa time građanska prava tek 2. lipnja 1924. godine.¹⁰¹

6. Zaključak

Sjećanje na *Stazu suza* u indijanskim zajednicama još nije izblijedilo.¹⁰² Iako ne rado, Nacija Oklahoma Cherokee Indijanaca dan danas se prisjeća događaja danas poznatog kao *Staza suza*. Na obilježavanju sto pedesete obljetnice od doseljenja na novu zemlju 1989. godine mnogo Cherokeeja prisjetilo se onoga kroz što su njihovi predci prolazili.¹⁰³ Wilma Mankiller, tadašnja poglavica plemena Cherokee, a ujedno i prva ženska poglavica plemena Cherokee, osvrnula se na jedan puno značajniji trenutak od onoga iz 1989. godine, a taj se dogodio 1984. godine, kada je pleme Cherokeeja koji je davne 1839. godine prisilno preseljen u Oklahomu, stupilo u kontakt sa unucima i praunucima Cherokeeja koji su tijekom masovnog preseljenja, vjerojatno sakriveni u obližnjim šumama uspjeli ostati na svojoj zemlji istočno od rijeke Mississippi.¹⁰⁴ Zanimljiva je i činjenica o oporavku Cherokeeja i ostalih plemena koja su prošla *Stazu suza*, ali i sveukupnog indijanskog stanovništva, naime populacija Cherokee Indijanaca je 1851. godine brojila 15.000 pripadnika, dok je na posljednjem popisu stanovništva iz 2020. godine čak 1.005.636 Cherokeeja. Po istim podacima iz 2020. godine je 255.554 Choctawa, 112.485 Creek Indijanaca te 76.870 Chickasaw Indijanaca.¹⁰⁵ Ovi podatci

---

⁹⁸ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“. 117.

⁹⁹ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“. 117.

¹⁰⁰ *An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty*, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“. 117.

¹⁰¹ *An Act to authorize the Secretary of the Interior to issue certificates of citizenship to Native Indians*. 68th Congress, Sess. I. Chap. 233, Feb. 22, 1924: 253.

¹⁰² BOWES 2007: 97.

¹⁰³ BOWES 2007: 97.

¹⁰⁴ BOWES 2007: 97-99.

¹⁰⁵ THORNTON 1984: 297; izvor M. Tomorad (rukopis knjige u pripremi za tisak)

govore o oporavku indijanskih plemena barem što se tiče demografije, ali do rasta demografije ne dolazi bez određenih pozitivnih uzroka.

Wilma Mankiller izrazila je želju kako Cherokeeji i drugi Indijanci trebaju preuzeti kontrolu nad onime kako se njihova priča prikazuje u javnosti aludirajući na to kako ljudi izvan indijanske zajednice smatraju kako je priča o *Stazi suza* davna prošlost.¹⁰⁶ Bez obzira na davnu prošlost prisilnog preseljenja, ono i dalje prikazuje jednu zanimljivu situaciju u povijesti SAD-a. Na temelju izloženih činjenica može se na primjeru Cherokee Indijanaca zaključiti kako niti jedan narod Indijanaca nije mogao napraviti apsolutno ništa produktivno kako bi spriječio nastojanje SAD-a da prisvoje indijansku zemlju. Cherokeeji su u pravnom smislu napravili najviše, pa čak i pobijedili u slučaju parnice protiv savezne države Georgije, međutim to nije bilo dovoljno.¹⁰⁷ Isto tako ne autorizirano tijelo je potpisivalo ugovore u ime cijelog naroda, a onda umjesto da se takvo što uvidi i spriječi ratifikacija istoga, SAD zbog svojih interesa ne radi ništa po tome pitanju.¹⁰⁸ Zato je validno zaključiti kako Indijanci samo zbog toga što su Indijanci, nisu mogli ostvariti određena prava, a sukladno tome nisu mogli spriječiti SAD u oduzimanju indijanske zemlje. Stoga zaključak je kako su događaji prije, poslije i tijekom *Staze suza* rasističko i diskriminatorno djelovanje SAD-a nad Indijancima jer ih se gledalo drugačije s obzirom na nacionalnost, boju kože i kulturu. Isto tako možemo ustvrditi kako je *Staza suza* bila neetična od strane SAD-a jer se ista država zasniva na slobodi za sve, a pokazano je kako to u slučaju Indijanaca ne vrijedi. Međutim za *Stazu suza* ne može se točno ustvrditi kako je bila genocid SAD-a nad indijanskim stanovništvom iz razloga što nije prikazana intencija za djelomičnim ili potpunim uništavanjem jednoga naroda. Isto tako s obzirom na prethodno rečeno, intencija je teško dokaziva, ali s obzirom na istraživanje u ovome radu jedina intencija koja je jasno vidljiva jest intencija za ekonomskim prosperitetom jedne države nauštrb drugoga naroda, što se može ali i ne mora protumačiti kao intencijom za uništenje.

---

¹⁰⁶ BOWES 2007: 100

¹⁰⁷ BOWES 2007: 48.

¹⁰⁸ STURGIS 2007: 47; BOWES 2007: 63-64; DAVIS 2008: 73.

7. Bibliografija

An Act to authorize the Secretary of the Interior to issue certificates of citizenship to Native Indians. 68th Congress, Sess. I. Chap. 233, Feb. 22, 1924: 253.

An Encyclopedia of Rights, Conflicts, and Sovereignty, sv. I, s.v. „Treaties with American Indians“. Santa Barbara, 2008.

BOWES, John P. (2007) *The Trail of Tears: Removal in the South*. New York,: Infobase Publishing.

DAVIS, Ethan (2008) „An Administrative Trail of Tears: Indian Removal“. *The American Journal of Legal History* 50, no.1: 49-100.

Encyclopedia Britannica s.v. "Trail of Tears." [<https://www.britannica.com/event/Trail-of-Tears>] 1. rujan 2024.

Indian Removal Act, May 28, 1830. U: *Twenty-First Congress, Sess. I. Ch. 148*: 411-412.

MARSICO, Katie. (2010) *The trail of tears : the tragedy of the American Indians*. New York: Marshall Cavendish Benchmark.

PENDERGAST, Tom; PENDERGAST, Sara; SLOVEY, Christine. (2000) *Westward expansion: Almanac*. Detroit: UXL.

PENDERGAST, Tom; PENDERGAST, Sara; SLOVEY, Christine (2001a) *Westward expansion: Biographies*. Detroit: UXL.

PENDERGAST, Tom; PENDERGAST, Sara; SLOVEY, Christine (2001b) *Westward expansion: Primary Sources*. Detroit: UXL.

ROBERTSON, Lindsay G. (2005) *Conquest by law*. New York: Oxford University Press.

STURGIS, Amy H. (2007) *The trail of tears and Indian removal*. Westport: Greenwood Press.

THORNTON, Russell. (1984) „Cherokee Population Losses during the Trail of Tears: A New Perspective and a New Estimate“. *Ethnohistory* 31, no. 4 : 289–300.

WILKINS, David E. (2009) *Documents of Native American Political Development*. New York: Oxford University Press.